

Masteropleiding in Theologie en Religiestudies

Doelstelling en opbouw

De masteropleiding beoogt, geformuleerd in eindtermen, dat de student(e):

- de kennis en het inzicht, opgedaan in de Bachelorstudie verdiept en verbreedt en op een interdisciplinaire manier leert toepassen in een voor haar/hem nieuw onderzoeksgebied;
- het vermogen verwerft om in ingewikkelde actuele vragen tot een redelijk en onafhankelijk oordeel te komen;
- leert om op heldere en coherente wijze te communiceren over het eigen onderzoek en de conclusies die daaruit kunnen volgen;
- de eigen wetenschappelijke aanpak zelfkritisch leert bij te sturen en aldus grotendeels zelfstandig leert werken in de wetenschap;
- de eigen praktische vaardigheden aanscherpt en de praktijk op realistische basis in schat;
- in staat is tot dialoog en samenwerking op het vlak van zingeving en dienstbaarheid.

Wat de inhoud betreft wordt in het algemeen gedeelte van de masteropleiding bijzondere aandacht gegeven aan de doorwerking en vertolking van het Bijbelse teksten en de christelijke traditie. Daarbij wordt steeds de actuele, diverse en geglobaliseerde cultuur in het vertolkingsproces betrokken.

Ook op het vlak van religiestudies gaat de masteropleiding inhoudelijk in op vergelijkende, tekstkritische en interdisciplinaire dialoog met menswetenschappen en wereldreligies.

Met het oog daarop wordt de opleiding aangeboden in het kader van drie afstudeerrichtingen of specialismen, in één waarvan de student(e) naar interesse, motivatie en talenten een hoofdvak kiest.

Het gaat om:

Theologie, pastoraat en kerk

Deze afstudeermodule richt zich op de connectie tussen het aloude geloof en eigentijdse vormen van geloof, maar ook van twijfel en verzet. Kennis van de geschiedenis, (zelf)kritiek en creativiteit worden binnen de studie verdiept. Een beginnende zelfstandigheid wordt aangekweekt in het beoordelen en opzetten van onderzoek op het vakgebied. Er wordt inzicht ontwikkeld in de betekenis van zulk onderzoek voor de kerkelijke en de maatschappelijke praktijk en, meer algemeen, in de kritische en heuristisch relevante wisselwerking tussen onderzoek en praktijk. In deze afstudeerrichting wordt ruim aandacht besteed aan het werkveld en werkt de betrokken student€ een stagetraject uit.

Religiestudie en onderzoek

De afstudeerrichting oriënteert zich op vergelijkend tekstonderzoek, wetenschappelijke communicatie en pedagogie. De student(e) verwerft grotere vaardigheden op het gebied van de literaire, historische en intertekstuele bestudering van religieuze geschriften en traditionele teksten. De doorwerking in de hedendaagse context heeft enerzijds een heuristische betekenis en is anderzijds een zelfstandig thema van onderzoek.

Godsdienstonderwijs

In het kader van de pedagogische masteropleiding zijn met de KULeuven afspraken gemaakt om na het eerste masterjaar een onderwijstraject te volgen. Daarin zijn een aantal algemene en vakdidactische vakken en stages opgenomen. Ook wordt initiatie protestantse godsdienst voorzien. Verder ligt de klemtoon op pedagogische talenkennis en maatschappelijke tolerantie.

Masteropleiding in Theologie en Religiestudies – Inhoud en opbouw

De Masteropleiding aan de FPTR duurt 2 jaar en bedraagt 120 studiepunten. Gebaseerd op de drie academische terreinen die de bachelor bestrijkt, richt de master zich op drie afstudeermogelijkheden, te weten pastoraat, onderwijs en onderzoek. Daarbij wordt voornamelijk gewerkt rond verdieping van de bacheloropleiding en dit in het kader van interdisciplinariteit. De theoloog moet in deze tijd misschien wel meer dan ooit de relevantie van zijn kennis en praktijk onderstrepen. De kerken worden daarbij ter verantwoording geroepen, niet alleen wat betreft het verleden, maar ook in functie van de hedendaagse levensbeschouwelijke diversiteit. De tijd dat de christelijke traditie de enige houvast was in barre tijden is voorbij. Daarom leert de Master Theologie en Religiestudie aan de FPTR in dialoog te treden met en zich daarbij positief te positioneren tegenover andersdenkenden.

Algemene MASTER (Ma1)

Bijbelwetenschappen en Theologie

- Interdisciplinaire exegese
- Actuele Bijbel-theologische thema's

Religiestudies

- Interculturele tekstanalyse
- Wereldreligies / Hedendaagse spiritualiteit

Masterproef

- Hoofdvakstudie
- Keuzevakken

De masteropleiding heeft twee grote delen: een theoretisch grondvlak en een praktische uitwerking. Het eerste theoretische masterjaar verdiept de Bijbels-theologische kennis en versterkt de bekwaamheid om religiestudie te volbrengen. Deze zogenaamde 'Algemene Master' resulteert op het einde van het eerste jaar in een masterscriptie. In het tweede masterjaar kiest de student een afstudeerrichting, waarin hij/zij zich verder praktisch bekwaamt in de toepassing en

uitwerking van de kennis. Daartoe maakt de student ten slotte een praktische masterproef ter afsluiting.

Bijbel en theologie, waarvan de fundamenteën in de Bacheloropleiding werden gelegd en waarin enerzijds de antieke talenkennis en anderzijds de historisch-kritische en hermeneutische principes deel uitmaken, komen nu samen in de interdisciplinaire exegetische oefeningen. In overleg wordt een aantal teksten uitgekozen, waarna de student aan de slag gaat. Vanuit de grondtekst wordt de eerste taalkundige analyse gemaakt. Daar rond bouwt de theologie een aantal systematische stellingen, van waaruit de tekst kan bekeken worden. Vervolgens treden de deelnemers van de interdisciplinaire exegetische in dialoog met andere cultuur- en geesteswetenschappen. In hetzelfde seminarieverband wordt tegelijk een actueel thema in Bijbels-theologisch perspectief bekeken.

Religiestudies verbreden het spectrum nog verder en richten zich zowel op diversiteit en multiculturele beschouwing, als op wereldreligies en spiritualiteit. Ook hierbij ligt de focus op interdisciplinariteit, waarbij zowel de godsdienstpsychologische als antropologische achtergronden van moderne rituelen en spirituele praktijken voor het voetlicht worden gehouden. Tegelijk verkent de student moderne toepassingen van geestelijk leven, mystiek en/of liturgie.

De Masterproef wordt geschreven terwijl de student een hoofdvak uitkiest en dit tegelijk met één of meerdere keuzevakken volbrengt.

De Masteropleiding ademt in alle onderdelen interdisciplinariteit en dialoog uit. De actualiteit is nooit veraf. Alle studieonderdelen worden in seminarievorm afgelegd, behalve de Masterproef. Deze laatste is een proeve van bekwaamheid inzake theologie en religiestudie.

Doelstellingen masterproef

De masterproef is een belangrijk onderdeel van de opleiding. Het vormt het sluitstuk. Daarom dient de student(e) met de masterproef aan te tonen dat hij of zij een onderwerp zelfstandig kan uitdiepen en systematisch kan analyseren. De masterproef is een proeve van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Daarvan is bibliografisch onderzoek, planning van het werk, uitvoering en analyse en daarbij ook rapportering van essentieel belang. De student(e) moet tijdens de verschillende stadia van het onderzoek blijf geven van een kritische geest en coöperatieve ingesteldheid. De mate van zelfstandigheid waarmee het onderzoek wordt gevoerd, is een onderdeel van de beoordeling. Naar originaliteit of 'wereldschokkende' bevindingen wordt niet gepeild. Wel wordt verwacht dat de tekst vlot leesbaar en zonder taalfouten wordt afgeleverd. Bij het indienen van de definitieve tekst moet een overzichtelijke synthese van het gevoerde onderzoek en de resultaten worden gevoegd.

Met de algemene master is de theoretische grond geëffend, de instrumenten klaar gemaakt en het gebouw getekend. Nu kan de concrete bouw aanvangen. In het tweede jaar van de Masteropleiding kiest de student ervoor zich te bekwamen in de praktische toepassing van de kennis in een specifiek werkveld. De keuze betreft pastoraat, onderwijs of onderzoek.

Pastorale MASTER (Ma2)

Praktische theologie

- Preekvoorbereiding: methodiek, analyse, evaluatie
- Gemeentestage
- Stage bijzonder pastorale diensten
- Kerkrecht en symboliek
- Pastorale scriptie

Bijbelwetenschappen en Religiestudies

- Interdisciplinaire Bijbelexegese
- Wereldreligies / Hedendaagse spiritualiteit

Educatieve MASTER (Ma2-Educ)

Pedagogie en theologie

- Algemene didactiek
- Vakdidactiek
- Initiatie Protestantse Godsdienst
- Onderwijsstages
- Didactische masterproef

Bijbelwetenschappen en Religiestudies

- Interdisciplinaire Bijbelexegese
- Wereldreligies / Hedendaagse spiritualiteit

Onderzoekmaster (Ma2-Res.)

Wetenschappelijke vaardigheden

- Onderzoeksmethodologie
- Didactische oefening
- Wetenschapsanalyse en vaardigheden
- Digitale instrumentenkennis
- Opzet promotieonderzoek
- Hoofdvakstudie

Bijbelwetenschappen en Religiestudies

- Interdisciplinaire Bijbelexegese
- Wereldreligies / Hedendaagse spiritualiteit

De afstudeermogelijkheden bieden de nodige praktische bekwaamheden om een actieve en leidinggevende rol op te nemen in kerk, onderwijs en onderzoek. De opleiding voor leerkracht protestantse godsdienst (Ma2-Educ) wordt in samenwerking georganiseerd met de KULeuven en het Comité voor Protestants Godsdienstonderwijs (PEGO). De pastorale afstudeermogelijkheid (Ma2-Res) ligt in handen van de leerstoel Praktische Theologie aan de FPTR en wordt in nauwe samenwerking ingericht met de betrokken ambtelijke organen van de Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB). De onderzoekmaster bedraagt 90 studiepunten die worden verleend na inlevering van twee publiceerbare wetenschappelijke artikelen en een uitgewerkt opzet voor promotieonderzoek. Het decanaat van de FPTR behartigt deze afstudeermogelijkheid.

Master Theologie & Religiestudies

Algemene Master (Ma1)		Pastorale Master (Ma2)	
Interdisciplinaire Bijbel Exegese	10	Interdisciplinaire Bijbel Exegese	10
Actuele Bijbel-theologische thema's	5	Actuele Bijbel-theologische thema's / Hedendaagse spiritualiteit	5
Hedendaagse spiritualiteit	5	Wereldreligies / Interculturele tekstanalyse	5
Wereldreligies	5	Preekvoorbereiding: methodiek, analyse, evaluatie	5
Interculturele tekstanalyse	5	Gemeentestage	15
Hoofdvakstudie	5	Stage bijzondere diensten	5
Keuzevak	5	Kerkrecht en symboliek	5
Masterpoef	20	Pastorale scriptie	10
Totaal	60		60

Educatieve Master (Ma2-Educ)		Onderzoek Master (Ma2-Res)	
Interdisciplinaire Bijbel Exegese	10	Interdisciplinaire Bijbel Exegese	10
Actuele Bijbel-theologische thema's / Hedendaagse spiritualiteit	5	Actuele Bijbel-theologische thema's / Hedendaagse spiritualiteit	5
Wereldreligies / Interculturele tekstanalyse	5	Wereldreligies / Interculturele tekstanalyse	5
Algemene didactiek	12	Onderzoeksmethodologie	5
Vakdidactiek	8	Didactische oefeningen	10
Initiatie Protestantse godsdienst	5	Wetenschapsvaardigheden	5
Onderwijsstages	5	Digitale instrumentenkennis	5
Didactische masterpoef	10	Hoofdvakstudie	5
		Seminarie	5
		Opzet promotieonderzoek	20
		Publiceerbare artikelen	15
Totaal	60		90